

Akým spôsobom môžem od páchatela žiadať odškodné alebo využiť iné prostriedky nápravy/uspokojenia nároku v rámci súdneho konania (trestného konania) a na koho sa môžem obrátiť v súvislosti s touto žiadosťou?

Právo na náhradu škody voči páchatelovi trestného činu je možné uplatniť v trestnom konaní ústne do zápisnice pri výsluchu, alebo osobitným písomným podaním. Poškodený, ktorý má podľa zákona proti obvinenému nárok na náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená trestným činom, je tiež oprávnený navrhnúť, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil obžalovanému povinnosť nahradiť túto škodu; návrh musí poškodený uplatniť najneskôr do skončenia vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania. Z návrhu musí byť zrejmé, z akých dôvodov a v akej výške sa nárok na náhradu škody uplatňuje. O práve na náhradu škody a postupe pri uplatnení tohto práva je poškodený pri výsluchu poučený.

Ak je dôvodná obava, že uspokojenie nároku poškodeného na náhradu škody spôsobenej trestným činom bude marené alebo sťažované, možno nárok až do pravdepodobnej výšky škody zaistiť na majetku obvineného alebo na ostatných majetkových právach obvineného. O zaistení rozhoduje súd na návrh prokurátora alebo poškodeného, v prípravnom konaní prokurátor na návrh poškodeného; v prípravnom konaní môže prokurátor nárok zaistiť aj bez návrhu poškodeného, ak si to vyžaduje ochrana jeho záujmov, najmä ak hrozí nebezpečenstvo z omeškania.

V akej fáze trestného konania by som mal(-a) predložiť žiadosť?

Aby o nároku na náhradu škody bolo rozhodnuté v trestnom konaní, nárok na náhradu škody si musí poškodený uplatniť do skončenia vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania.

Čo môžem žiadať v rámci žiadosti a ako by som ju mal(-a) predložiť (označiť celkovú sumu a/alebo uviesť jednotlivé straty, ušlé zisky a úroky)?

Na to aby sa súd v rámci trestného konania zaoberal aj nárokom na náhradu škody, musí si ju poškodený uplatniť riadne a včas. Za včasné uplatnenie nároku na náhradu škody sa považuje uplatnenie nároku najneskôr do skončenia vyšetrovania, čo znamená, že je tak potrebné vykonať v zásade do záverečného preštudovania vyšetrovacieho spisu. Z uplatneného nároku na náhradu škody musí byť zrejmé, z akých dôvodov a v akej výške si poškodený nárok uplatňuje. Súd je následne pri rozhodovaní o náhrade škody v rámci trestného konania viazaný výškou škody, tak ako ju určil poškodený.

Existuje osobitný formulár pre takéto nároky?

Nie.

Aké dôkazy musím predložiť na podporu mojej žiadosti?

V rámci vyšetrovania je potrebné predložiť dôkazy, ktoré preukazujú odôvodnenosť nároku na náhradu škody a dá sa od nich spoľahlivo odvodiť výška vzniknutej škody. V prípade ujmy na zdraví môže byť v rámci vyšetrovania pribraný znalec, ktorý ohodnotí výšku vzniknutej škody na zdraví.

Vzťahujú sa na moju žiadosť súdne poplatky alebo iné náklady?

Uplatnenie nároku na náhradu škody v rámci trestného konania nie je spojené so žiadanými poplatkami.

Môžem pred a/alebo počas konania získať právnu pomoc? Môžem ju získať, aj keď nežijem v krajine, v ktorej prebieha konanie?

Poškodenému, ktorý uplatňuje nárok na náhradu škody a nemá dostatočné prostriedky, aby uhradil náklady s tým spojené, môže v prípravnom konaní po vznesení obvinenia na návrh prokurátora sudca pre prípravné konanie a v konaní pred súdom aj bez návrhu predseda senátu ustanoviť zástupcu z radov advokátov, ak to považuje za potrebné na ochranu záujmov poškodeného. Skutočnosť, že nemá dostatočné prostriedky, musí poškodený preukázať.

Orgán činný v trestnom konaní je povinný pri prvom kontakte s poškodeným poskytnúť mu v písomnej forme informácie o jeho právach v trestnom konaní a o organizáciách na pomoc poškodeným vrátane služieb nimi poskytovaných. Súčasťou týchto služieb je aj poskytovanie právneho poradenstva.

V akom prípade by trestný súd zamietol moju žiadosť alebo odmietol rozhodovať vo veci mojej žiadosti voči páchatelovi?

Ak podľa výsledku dokazovania nie je podklad na vyslovenie povinnosti na náhradu škody alebo ak by bolo treba na rozhodnutie o povinnosti na náhradu škody vykonať ďalšie dokazovanie, ktoré presahuje potreby trestného stíhania.

Môžem sa proti takémuto rozhodnutiu odvolať alebo uplatniť iné prostriedky nápravy/uspokojenia nároku?

Áno, poškodený sa môže voči takémuto rozhodnutiu odvolať, a to vo vzťahu k výroku o náhrade škody.

V prípade, že odvolaniu poškodeného nebude vyhovieť, môže si poškodený svoj nárok na náhradu škody uplatniť následne v rámci civilného konania priamo od páchatela trestného činu.

Ak niekomu vznikla ujma na zdraví a bola spôsobená úmyselným násilným trestným činom, alebo nemajetkovú ujmu spôsobenú vybranými trestnými činmi proti slobode a ľudskej dôstojnosti alebo trestným činom týrania blízkej a zverenej osoby, môže požiadať ministerstvo spravodlivosti o odškodnenie. Nárok na odškodnenie pre obete týchto trestných činov vzniká aj vtedy, keď rozsudok, trestný rozkaz alebo iné príslušné rozhodnutie ešte neboli vyhlásené alebo nenadobudli právoplatnosť, ale doterajšie výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania nevyvolávajú dôvodné pochybnosti o spáchaní skutku, ktorý má znaky násilného trestného činu a ktorým bola obeť spôsobená ujma na zdraví. Ministerstvo po podaní žiadosti posúdi, či výsledky vyšetrovania vyvolávajú pochybnosti o uvedených skutočnostiach. Ak pochybnosti existujú, odškodnenie nie je možné priznať. Žiadosť možno podať aj opakovane, ak je to dôvodné, napríklad ak nastane posun vo vyšetrovaní.

Ak mi súd prizná odškodnenie, ako zaistím výkon rozsudku voči páchatelovi a akú pomoc môžem v tejto súvislosti získať?

V prípade, že páchatel dobrovoľne neplní svoje záväzky, o ktorých súd rozhodol v rámci trestného konania, nadobudnutím vykonateľnosti takého súdneho rozhodnutia získava poškodený exekučný titul, ktorý si môže proti páchatelovi uplatniť v rámci núteného výkonu rozhodnutia v exekučnom konaní.

Poškodený sa v takýchto prípadoch môže obrátiť na pomoc advokáta.

Posledná aktualizácia: 27/02/2023

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.